

Звіт про роботу Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики за період сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання

У період із 1 лютого по 2 вересня 2022 року Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики працював над оновленням та вдосконаленням законодавчої бази у сферах культури, інформаційної політики, реклами, туризму, захисту прав сім'ї та дітей, книговидавництва та мовної політики, над посиленням інформаційної обороноздатності країни тощо.

Від початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України Комітет зайняв чітку позицію у боротьбі з окупантом на культурному та інформаційному фронтах. Зокрема, члени Комітету працювали на дипломатичному «полі бою», доносячи колегам із різних країн світу інформацію про цинічні дії окупанта та переконуючи їх у важливості підтримки України, спрямовували відповідні звернення та заяви до міжнародних інституцій, допомагали населенню із евакуацією, бійцям з амуніцією, координували роботу у волонтерських штабах. І така діяльність триває.

Протягом звітного періоду Верховною Радою України **прийнято 15 законів України та постанов Верховної Ради України**, з опрацювання яких Комітет був головним.

15 лютого 2022 року ухвалено **Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі» щодо захисту прав та найкращих інтересів дитини»** (№ [2047-IX](#)). Законом передбачено захист дітей, незалежно від їхнього віку, від негативного впливу продукції сексуального чи еротичного характеру. З цією метою запроваджено заборону на створення та розповсюдження візуального запису образу дитини, зробленого будь-яким способом, зокрема фотографуванням, записом фільму та/або відеозаписом, сексуального чи еротичного характеру.

Законом уточнено перелік закладів освіти, поблизу яких забороняється розташування місць для реклами, розповсюдження продукції та проведення видовищних заходів сексуального чи еротичного характеру, а також визначено, що рішення про обмеження обігу матеріалів і продукції сексуального характеру за віковою ознакою ухвалюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

17 лютого 2022 року прийнято **Постанову Верховної Ради України «Про деякі питання захисту права на свободу світогляду та віросповідання вірян Кримської єпархії Української Православної Церкви (Православної Церкви України) та збереження приміщення Кафедрального собору святих рівноапостольних князя Володимира та княгині Ольги»** (№ [2077-IX](#)). Метою Постанови, як випливає із її назви, є захист гарантованого Конституцією України

права на свободу світогляду та віросповідання вірян Кримської єпархії Української православної церкви (Православної церкви України), а також культурних цінностей, що мають значення для формування культурного простору України на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м.Севастополя; збереження приміщення Кафедрального собору святих рівноапостольних князя Володимира та княгині Ольги від знищення внаслідок незаконних дій російської федерації.

3 березня 2022 року ухвалено **Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони виготовлення та поширення інформаційної продукції, спрямованої на пропагування дій держави-агресора»** (№ [2109-IX](#)).

Законом запроваджено заборону на виготовлення та поширення інформаційної продукції, спрямованої на пропагування дій держави-агресора, а також передбачено застосування санкцій до громадських об'єднань та політичних партій, винних у порушенні цих заборон. Актом встановлено заборони щодо:

➤ виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, зокрема шляхом представлення збройної агресії рф проти України як внутрішнього конфлікту, громадянського конфлікту, громадянської війни, заперечення тимчасової окупації частини території України;

➤ глорифікації осіб, які здійснювали збройну агресію рф проти України, представників збройних формувань рф, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих рф, а також представників окупаційної адміністрації рф та представників підконтрольних рф самопроголошених органів.

Відповідальність за виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікацію її учасників, згідно з Законом, є кримінальною.

3 травня 2022 року було ухвалено **Постанову «Про Заяву Верховної Ради України з нагоди 77-ї річниці перемоги над нацизмом та про неприпустимість присвоєння Російською Федерацією перемоги над нацизмом»** (№ [2235-IX](#)).

У такий спосіб Верховна Рада України:

➤ заявила про неприпустимість монополізації російською федерацією перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, адже перемога є спільним досягненням Антигітлерівської коаліції та визвольних рухів, а сама війна — спільною трагедією народів світу;

➤ наголосила, що злочини російської федерації в Україні мають бути зупинені, а російський путінський режим — засуджений і переможений спільними зусиллями всього цивілізованого світу;

➤ висловила переконання, що після перемоги у російсько-українській війні наша держава та Український народ гідно вшануватиме нове державне свято перемоги над сучасним нацизмом, що об'єднає усе суспільство.

22 травня 2022 року Парламентом було ухвалено **Закон України «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну»** (№ [2265-IX](#)). Цим Законом російську федерацію визнано державою-терористом, однією з цілей політичного режиму якої є геноцид Українського народу, введено заборону на пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму і збройної агресії російської федерації як держави-терориста проти України. Використання символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну, зокрема латинських літер «Z» і «V», визнано окремим видом пропаганди. Водночас визначено перелік правомірного використання згаданої символіки: для виставкової діяльності, у експозиціях музеїв тощо.

22 травня 2022 року ухвалено **Закон України «Про внесення змін до статті 30¹ Закону України «Про охорону дитинства» щодо законного представництва деяких категорій дітей під час дії надзвичайного або воєнного стану в Україні»** (№ [2267-IX](#)). Акт спрямовано на вирішення питання щодо законного представництва дітей, які мають батьків, але з метою уникнення загрози життю евакуюються разом із закладами, в яких вони перебували цілодобово. Як йдеться у документі, законними представниками таких дітей під час евакуації та до повернення їх у сім'ю є керівники відповідних закладів, уповноважені ними працівники, патронатні вихователі або особи, призначені органами опіки та піклування чи військовою/військово-цивільною адміністрацією.

22 травня 2022 року також прийнято **Закон України «Про внесення змін до пункту 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин»** (№ [2268-IX](#)). Законом відтерміновано набрання чинності окремих положень, що стосуються умов розташування стаціонарних конструкцій для розміщення зовнішньої реклами, у зв'язку з кризою рекламної галузі в умовах війни.

31 травня 2022 року ухвалено **Постанову Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) щодо позбавлення Російської Федерації статусу держави-члена ЮНЕСКО»** (№ [2283-IX](#)). Від імені Українського народу Парламент звернувся до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури невідкладно розглянути можливість позбавлення російської федерації статусу держави-члена ЮНЕСКО за систематичне порушення міжнародного гуманітарного права, зокрема й міжнародних договорів про охорону культурної спадщини.

19 червня 2022 року прийнято **Постанову Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Комітету ООН з прав людини, Комітету ООН з прав дитини, Міжнародного суду ООН, Верховного комісара ООН у справах біженців про порушення Російською Федерацією міжнародних договорів (конвенцій) та про неприпустимість передання дітей - громадян України та дітей, які проживали на території України, викрадених та примусово вивезених до держави-агресора, інших держав або переміщених у межах окупованих територій України, в сім'ї російських громадян»** (№ [2306-IX](#)).

Від імені Українського народу Верховна Рада України звернулася до Комітету ООН з прав людини, Комітету ООН з прав дитини, Міжнародного суду ООН, Верховного комісара ООН у справах біженців та світової спільноти з вимогою невідкладно вдатися до рішучих кроків для захисту дітей – громадян України та дітей, які проживали на території України, з метою:

➤ визнання неприпустимим передання дітей – громадян України та дітей, які проживали на території України, викрадених та примусово вивезених до держави-агресора, інших держав або переміщених у межах окупованих територій України, в сім'ї російських громадян;

➤ повернення дітей – громадян України та дітей, які проживали на території України, викрадених та примусово вивезених до держави-агресора, інших держав або переміщених у межах окупованих територій України, на територію, підконтрольну Україні.

19 червня 2022 року ухвалено **Закон України «Про внесення зміни до розділу 6 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Український культурний фонд»** ([2307-IX](#)), метою якого є забезпечення стабільної діяльності Українського культурного фонду у період воєнного стану.

19 червня 2022 року Верховна Рада прийняла **Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення обмежень на ввезення та розповсюдження видавничої продукції, що стосується держави-агресора, Республіки Білорусь, тимчасово окупованої території України»** (проект Закону за реєстр. № [7459](#), направлено на підпис Президенту України). Закон забороняє ввезення і розповсюдження в Україні видавничої продукції з російської федерації, Білорусі, тимчасово окупованих територій України. Раніше видані дозволи на ввезення і розповсюдження такої продукції скасовуються. Для видань, виданих мовою держави-агресора, що ввозяться з інших країн, запроваджується дозвільний порядок ввезення, який досі діяв для видань, що ввозяться з Російської Федерації. Запроваджується суворий контроль відповідності ввезених видань вимогам законодавства України, зокрема перевірка їх змісту на наявність антиукраїнської пропаганди. Забороняється випуск, ввезення, розповсюдження в Україні книжкових

видань, що містять твори авторів – громадян Російської Федерації (ця заборона не поширюватиметься на книги, видані в Україні до 1 січня 2023 року). Закон визначає, що в Україні з 1 січня 2023 року книги видаватимуться і розповсюджуватимуться державною мовою, мовами корінних народів України і офіційними мовами Європейського Союзу.

Крім того, 19 червня 2022 року ухвалено **Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидання і книгорозповсюдження»** (№ [2313-IX](#)). Законом передбачено:

➤ відшкодування витрат на оренду приміщень книгарням, які продають книжки українською мовою (а також мовами ЄС і корінних народів України) та працюють легально із застосуванням РРО;

➤ надання сертифікатів на придбання книжок українською мовою при народженні дитини і при досягненні дитиною 14-річного віку.

19 червня 2022 року ухвалено **Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки національного музичного продукту та обмеження публічного використання музичного продукту держави-агресора»** (№ [2310-IX](#)). Основні цілі Закону — обмежити присутність музичного продукту походження держави-агресора в українському просторі, сприяти розвитку музичної індустрії, зокрема шляхом запровадження визначення національного музичного продукту та окреслення механізмів його підтримки. Крім того, Законом передбачено створення «білого списку» російських артистів — переліку музичних виконавців (співаків) держави-агресора, які засуджують агресію проти України, твори яких дозволять використовувати.

28 липня 2022 року ухвалено **Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей»** (проект Закону за реєстр. № [7087](#), передано на підпис Президентові України). Акт передбачає створення Державної служби України у справах дітей, з визначенням її спеціального статусу, він також законодавчо розмежує повноваження центральних і місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування, визначає повноваження територіальних громад у сфері охорони дитинства та захисту прав дитини.

30 серпня 2022 року **Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей»** був підтриманий Верховною Радою України з пропозиціями Президента України. Закон

набуває чинності 1 січня 2023 року і впорядковує відповідальність громад у вирішенні питань захисту прав дітей.

16 серпня 2022 року Верховна Рада прийняла **Закон України про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану** (проект Закону за реєстр. № [7345](#)).

Документом передбачено право Національної ради з питань телебачення і радіомовлення своїми актами:

- визначати порядок подання та розгляду заяв про видачу, продовження, переоформлення, анулювання ліцензій. Водночас залишається жорстка законодавча рамка щодо підстав для ухвалення рішення про анулювання ліцензій, видачу або відмову у видачі ліцензій;
- визначати порядок видачі та анулювання тимчасових дозволів на мовлення;
- застосовувати штрафи за найбільш грубі порушення у період дії воєнного стану за спеціальною процедурою.

Комітетом підготовлено до розгляду у другому читанні **проект Закону про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» щодо забезпечення дієвого механізму надання державної допомоги сім'ям з дітьми** (реєстр. № [3124](#)). Законопроектом пропонується встановити, що з 1 січня 2023 року при обчисленні середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, до сукупного доходу сім'ї пільговика не включаються нараховані допомога у зв'язку з вагітністю та пологами, допомога при народженні дитини, допомога на дітей одиноким матерям (батькам), допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, допомога при усиновленні дитини, тимчасова державна допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме, державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, державна соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу, допомога на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, та пенсія у зв'язку з втратою годувальника. Це посилить державну допомогу означеним сім'ям з дітьми.

До розгляду у другому читанні підготовлено також **проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення**

окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану (реєстр. № [7345](#)). Законопроектом передбачено зміни до Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Зокрема, у новій редакції статті 51 «Регулювання сфери телерадіомовлення в особливих обставинах» пропонується виокремити приписи стосовно особливостей ліцензування з урахуванням режиму воєнного стану та відповідних викликів для індустрії. Нова стаття 75¹ визначає особливості застосування санкцій у період дії воєнного стану.

Низку законопроектів було ухвалено за основу, і вони ще опрацьовуються та готуються до розгляду у другому читанні.

15 лютого 2022 року прийнято за основу **проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії в Україні»** (реєстр. № [6194](#)). Метою законопроекту є створення належних правових, організаційних та економічних умов для розвитку національної кіноіндустрії. Для цього пропонується розширити перелік видів, форматів, категорій і спрямувань фільмів, передбачено нові форми державної підтримки та особливості її надання, удосконалюється процедура отримання іноземним суб'єктом кінематографії підтримки у формі надання державних субсидій для повернення частини кваліфікованих витрат, здійснених таким іноземним суб'єктом при виробництві (створенні) фільму, визначаються механізми гарантування цих виплат, передбачено освітні заходи з мистецтва кіно тощо.

14 квітня 2022 року Верховною Радою України ухвалено за основу **проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реінтеграції та відновлення прав дитини** (реєстр. № [7231](#)). Проектом, зокрема, визначається, що проведення державної політики щодо охорони дитинства, розроблення і здійснення цільових загальнодержавних програм реінтеграції та відновлення прав дитини, підтримки сімей з дітьми, координацію діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади у цій сфері забезпечує Кабінет Міністрів України. Також актом пропонується внести зміни до Закону України «Про охорону дитинства», якими передбачити нові підстави для встановлення статусу «дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів», ввести в чинне законодавство нове поняття «реінтеграція та відновлення прав дитини», створити Єдиний державний реєстр дітей, які потребують реінтеграції та поновлення своїх прав та ін.

8 липня 2022 року Верховна Рада України ухвалила за **основу проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України** (реєстр. № [6146](#)). Документом

пропонується забезпечити кожного із батьків дитини можливістю надавати згоду на тимчасовий виїзд дитини (яка не досягла 16 років) за межі України за допомогою Єдиного державного вебпорталу електронних послуг.

27 липня 2022 року підтримано за основу **проект Закону про внесення змін до Прикінцевих положень Сімейного кодексу України щодо окремих питань влаштування та перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя під час періоду дії воєнного стану** (реєстр. № [7443](#)). Документом запропоновано зміни до Прикінцевих положень Сімейного кодексу України, а саме — передбачити:

➤ на період дії воєнного стану право на влаштування до сім'ї патронатного вихователя також дітей, які не поєднані родинними зв'язками і ніколи разом не проживали (але не більше п'яти осіб);

➤ можливість продовжити перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя на термін понад шість місяців, але не довше, ніж до припинення чи скасування воєнного стану;

➤ зобов'язання патронатного вихователя, який здійснив переміщення дитини за кордон та не може чи не хоче продовжувати термін дії договору про патронат, негайно, але не довше ніж протягом трьох робочих днів, повідомити про це консульську установу України за місцем свого перебування.

30 серпня 2022 року Верховна Рада України ухвалила у першому читанні **проект Закону «Про медіа»** (реєстр. № [2693-д](#)). Метою законопроекту є створення єдиної, впорядкованої та взаємоузгодженої системи правових норм, спрямованих на регулювання правовідносин у сфері медіа, виконання Україною зобов'язань перед європейськими партнерами та імплементація норм європейського законодавства у національне законодавство України шляхом забезпечення реалізації права на свободу вираження поглядів, права на отримання різнобічної, достовірної та оперативної інформації, на забезпечення плюралізму думок і вільного поширення інформації, на захист національних інтересів України та прав користувачів медіа-сервісів, регулювання діяльності в сфері медіа відповідно до принципів прозорості, справедливості та неупередженості, стимулювання конкурентного середовища, рівноправності і незалежності медіа.

Засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики за звітний період відбувались відповідно до Постанови Верховної Ради України від 27.01.2022 року № [2023-IX](#) «Про календарний план проведення сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання».

Протягом звітного періоду проведено **20** засідань Комітету (у режимі відеоконференції).

На засіданнях розглянуто **93** питання різної спрямованості. З них — **36** питань щодо розгляду проєктів законів України та проєктів постанов Верховної Ради

України, з підготовки та попереднього розгляду яких Комітет визначено головним. Комітетом також подано **13** висновків на законопроекти до головних комітетів, розглянуто **7** питань у межах контрольної функції (виконання законів і постанов), **37** інших питань, що належить до предметів відання Комітету.

За звітний період Комітетом розглянуто **1306** листів і звернень, із них **68** — звернень громадян. На виконання Закону «Про доступ до публічної інформації» опрацьовано **4** запити на публічну інформацію. Підготовлено **926** листів і відповідей.

30 травня 2022 року проведено слухання у Комітеті з питань гуманітарної та інформаційної політики на тему: **«Про загрози національній безпеці України, пов'язані з діяльністю релігійних організацій, що мають керівні центри на території держави-агресора»**. У заході взяли участь народні депутати України, представники міністерств та інших органів виконавчої влади, члени Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій, представники обласних державних (військових) адміністрацій, обласних, міських, районних, сільських та селищних рад, громадських і релігійних організацій, наукових установ, експерти у сфері свободи совісті, громадськість. Учасники слухань обговорили низку пропозицій і узгодили подальші кроки вирішення нагальної проблеми — усунення загрози національній безпеці України, пов'язаної з діяльністю релігійних організацій, керівні центри яких розташовані на території держави-агресора. Рекомендації слухань були схвалені Рішенням Комітету 15 червня 2022 року.

15 червня 2022 року відбулися спільні комітетські слухання на тему: **«Захист прав і свобод громадян України, які перебувають на території держав-членів ЄС та інших держав як тимчасово переміщені особи внаслідок збройної агресії Російської Федерації»**. Захід було організовано Комітетом Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів спільно з чотирма іншими Комітетами Верховної Ради України, а саме Комітетом з питань інтеграції України до Європейського Союзу, Комітетом з питань гуманітарної та інформаційної політики, Комітетом з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин, Комітетом з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

До участі у слуханнях, крім народних депутатів України, приєдналися представники центральних органів виконавчої влади, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Управління Верховного комісара ООН у справах біженців та Регіонального Бюро УВКБ ООН в Європі, Пенсійного фонду України, громадських організацій, наукових установ, засобів масової інформації.

Рекомендації слухань в частині предметів відання Комітету, а саме з питань захисту прав дітей і сімей з дітьми, були схвалені Рішенням Комітету 21 липня 2022 року.

Готуються також спільні з Комітетом Верховної Ради України з питань свободи слова **комітетські слухання на тему: «Українські медіа в умовах широкомасштабної війни та економічної кризи»**, що відбудуться наприкінці вересня 2022 року. Під час цього заходу порушуватимуться питання «виживання» українських медіа в умовах воєнного стану, їх грантової підтримки, збереження незалежності та пошуку ефективних бізнес-моделей функціонування в сучасних умовах.

За звітний період тривала робота у межах підкомітетів, зокрема:

- підкомітет у сфері кінематографу та реклами провів низку зустрічей з метою опрацювання проєкту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавчого регулювання у галузі зовнішньої реклами» (реєстр. № [5094](#)). 3 червня 2021 року законопроект було прийнято за основу. Його метою є усунення нелегального «сірого ринку» та створення нових прозорих і зрозумілих правил функціонування галузі зовнішньої реклами. Крім того, в умовах кризи рекламного ринку разом з представниками Громадської ради при Комітеті було напрацьовано звернення до представників рекламної сфери і бізнесу із закликом підтримувати Україну у війні з росією;

- підкомітет з питань культурної політики в межах контролю за виконанням Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» розглядав ситуацію у Національній комісії зі стандартів державної мови, пов'язану з кадровими питаннями, що могло вплинути на легітимність і працездатність Комісії. Реагуючи ж на широкомасштабну агресію російської федерації проти України, члени підкомітету підготували Закон України «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну», який був ухвалений Верховною Радою України та набрав чинності. Також опрацьовувалися і готувалися закони, що мають на меті захист і подальший розвиток українського книговидавництва і книгорозповсюдження: Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення обмежень на ввезення та розповсюдження видавничої продукції, що стосується держави-агресора, Республіки Білорусь, тимчасово окупованої території України» і Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидавництва і книгорозповсюдження»;

- підкомітет з питань інформаційної політики опрацьовував проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення

окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану (реєстр. № [7345](#)), розроблений у зв'язку з необхідністю забезпечення ефективного регулювання сфери телерадіомовлення в особливих обставинах. Крім того, продовжується робота над законопроектом про медіа (реєстр. № [2693-д](#)), який є євроінтеграційним, спрямованим на імплементацію Директиви Європейського парламенту та Ради 2010/13/ЄС про аудіовізуальні медіа послуги від 10 березня 2010 року зі змінами, внесеними Директивою (ЄС) 2018/1808 від 14 листопада 2018 року, та визначений Урядом як пріоритетний. Також було опрацьовано та рекомендовано прийняти в цілому як Закон з урахуванням пропозицій Комітету проєкт Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності друкованих засобів масової інформації (реєстр. № [7439](#));

○ підкомітет з питань туризму та курортів продовжував систематичну роботу над законопроектом про внесення змін до Закону України «Про туризм» та деяких інших законодавчих актів щодо основних засад розвитку туризму (реєстр. № [4162](#)), яким фактично буде оновлено редакцію Закону України «Про туризм». Він теж визначений Урядом як пріоритетний та євроінтеграційний. Наразі законопроект доопрацьовується до другого читання і потребує максимального врахування положень Директиви 2015/2302/ЄС та зауважень, висловлених у висновку Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу;

○ підкомітет у справах сім'ї та дітей готував Закон України «Про внесення змін до статті 30¹ Закону України «Про охорону дитинства» щодо законного представництва деяких категорій дітей під час дії надзвичайного або воєнного стану в Україні», Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей», Постанову Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Комітету ООН з прав людини, Комітету ООН з прав дитини, Міжнародного суду ООН, Верховного комісара ООН у справах біженців про порушення Російською Федерацією міжнародних договорів (конвенцій) та про неприпустимість передання дітей – громадян України та дітей, які проживали на території України, викрадених та примусово вивезених до держави-агресора, інших держав або переміщених у межах окупованих територій України, в сім'ї російських громадян», що вже прийняті Верховною Радою України. Наразі опрацьовуються проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України (реєстр. № [6146](#)), проєкт Закону про внесення змін до Прикінцевих положень Сімейного кодексу України щодо окремих питань влаштування та перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя під час періоду дії воєнного стану (реєстр. № [7443](#));

○ підкомітет з питань музичної індустрії провів низку засідань за участю представників Міністерства культури та інформаційної політики України, Українського культурного фонду, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, найбільших теле- та радіогруп, авторської спільноти, громадськості з метою підготовки доопрацьованого проєкту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки національного музичного продукту та обмеження публічного використання музичного продукту держави-агресора (реєстр. № [7273-д](#)) на основі альтернативних законопроектів за реєстр. № [7273](#) та реєстр. № [7273-1](#). Підготовлений законопроект вже став Законом;

○ підкомітет з питань національної та культурної пам'яті опікувався питаннями належної реалізації Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022-2023 роках», Постанови Верховної Ради України «Про відзначення 300-річчя з дня народження Григорія Сковороди» та й загалом тримав оборону, протистояв насадженню «руського міра» у культурно-інформаційному просторі як нашої держави, так і у світі;

○ підкомітет з питань розвитку гуманітарної сфери в умовах децентралізації здійснював контроль за належним виконанням Рішення Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики від 18 листопада 2020 року за результатами розширеного засідання на тему: «Забезпечення культурними послугами, фінансування культурних інституцій в умовах децентралізації».

За звітний період Комітетом було ухвалено, зокрема, такі важливі рішення:

- про затвердження Рекомендацій слухань у Комітеті на тему: «Збереження археологічної спадщини та інших культурних цінностей: аналіз, проблеми та пропозиції щодо їх врегулювання» в частині захисту археологічної спадщини та культурних цінностей, які розташовані на тимчасово окупованих територіях;

- про підготовку до відзначення 300-річчя з дня народження українського філософа Григорія Сковороди;

- про ситуацію, що склалася в Національній комісії зі стандартів державної мови (в межах контролю за виконанням Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»);

- Рішення за результатами спільного засідання Комітетів Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу, з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, з питань гуманітарної та інформаційної політики щодо протидії інформаційним загрозам російської федерації та заходів з боротьби з дезінформацією та пропагандою російської федерації;

- щодо Наказу Державного агентства України з питань кіно від 05.08.2022 року № 100 про реорганізацію ДП «Національний центр Олександра Довженка» та передачу повноважень до державної установи «Науковий центр кінематографії України». На своєму засіданні Комітет одногосно ухвалив рекомендувати

Кабінету Міністрів України та Державному агентству України з питань кіно скасувати цей Наказ.

Народні депутати України – члени Комітету під час засідань Комітету обговорювали та взяли в роботу такі питання, як:

- зменшення розміру орендної плати для культурних інституцій;
- стимулювання і заохочення розповсюдження соціальної реклами;
- позбавлення державних нагород колаборантів та артистів російської федерації, що підтримують війну;
- полегшення доступу до книжкової продукції, радіо- та телепередач особам, що мають порушення органів чуття, зокрема забезпечення державними телерадіоорганізаціями субтитрування та/або перекладу українською жестовою мовою офіційних повідомлень та іншої аудіовізуальної інформації, яку транслюють телерадіоорганізації;
- удосконалення законодавства з питань захисту тварин від жорстокого поводження у розважальній діяльності;
- ефективність використання коштів на надання допомоги «пакунок малюка».

У зв'язку з повномасштабним вторгненням рф на територію України Комітет спрямував звернення та опублікував заяви:

- звернення до Президента України з клопотанням про невідкладне підписання Закону щодо захисту культурного надбання країни та життя громадян (Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права», № 1461-ІХ від 20 травня 2021 року);

- звернення до Верховного комісара ООН у справах біженців Філіппа Гранді та Президента Міжнародного комітету Червоного Хреста Петера Маурера з вимогою негайно створити гуманітарні коридори для евакуації з окупованих російськими військами територій та територій, де ведуться активні бойові дії, дітей, сімей з дітьми, дітей з інвалідністю, дітей-сиріт, які перебувають в інтернатних закладах, а також у лікарнях, та здійснити евакуацію цивільного населення; звернення до міжнародних благодійних організацій, насамперед до Червоного Хреста, із закликом продовжувати створювати гуманітарні коридори для евакуації мирних жителів з окупованих російськими військами територій та територій, де ведуться активні бойові дії;

- заклики окремих народних депутатів - членів Комітету до колег, представників парламентів та урядовців з різних країн світу щодо закриття неба над Україною;

- звернення Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики до колег з країн Європейського Союзу у зв'язку з війною російської федерації проти України із закликом до Офісу Прокурора МКС негайно вивчити нові обставини злочинів рф за Римським статутом та передати провадження до Палати попереднього провадження Суду;

- звернення до Міністра соціальної політики України з проханням терміново розробити алгоритм дій для осіб, що супроводжують дітей-сиріт за кордоном;

- звернення до Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (UNESCO), Всесвітньої туристичної організації, Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (IFLA), Міжнародної ради з охорони пам'яток та історичних місць (ICOMOS), Міжнародної ради музеїв (ICOM), Міжнародного центру вивчення питань збереження та відновлення культурних цінностей (ICCROM), Каннського кінофестивалю у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України щодо позбавлення росії членства у цих організаціях;

- звернення голови підкомітету з питань музичної індустрії Олександра Санченка до найбільших гравців музичного ринку Universal Music Group, Sony Music Entertainment, Warner Music, The Orchard, Believe, Atlantic Records, TuneCore, ONErpm із закликом піти з рф;

- звернення до українських артистів, художників, акторів, режисерів, кінопродюсерів, видавців та митців інших напрямків із закликом продовжувати доносити світу правду про злочини проти Українського народу та припинити будь-які стосунки з російськими компаніями, зокрема розірвати контракти з російськими компаніями, заборонити використання своїх творів на території країни-окупанта, скасувати свої концерти, спрямувавши кошти за продані квитки на допомогу Україні;

- звернення до української творчої спільноти із закликом відмовитися від почесних звань та державних нагород, наданих державою-окупантом;

- залик до благодійних організацій та усіх небайдужих людей допомагати медичним закладам із забезпеченням препаратами, засобами особистої гігієни та медичної реабілітації, препаратами та медичними інструментами інтенсивної терапії;

- звернення до країн, організацій, які ввели санкції або в інший спосіб підтримують Україну у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, зі словами вдячності за підтримку та санкції проти рф;

- звернення до Президента України Володимира Зеленського щодо позбавлення державних нагород — почесних звань «народний артист України» та «заслужений артист України» Миколи Баскова, Володимира Бортка, Василя Герелла, Філіппа Кіророва, Ігоря Крутого, Кароліни Куек (Ані Лорак), Світлани Лободи й Таїсії Повалій;

- звернення до міжнародних організацій щодо термінової протидії найстрашнішому зі злочинів — геноциду Українського народу, геноциду українських дітей;

- звернення до представників рекламної сфери і бізнесу із закликом підтримувати Україну у війні з росією;

- спільне звернення Комітетів з питань інтеграції України до Європейського Союзу, з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та з питань гуманітарної та інформаційної політики до національних парламентів держав-членів ЄС та НАТО, до Європейського Парламенту, Парламентських асамблей Ради Європи, НАТО, ОБСЄ та Міжпарламентського союзу щодо протидії російській дезінформації;

- заяву про підтримку ініціативи українських науковців, експертів, журналістів, політологів, громадськості про введення до наукового, фахового і розмовного дискурсів терміну «рашизм» як визначення ідеології, вибудованої в росії, що сьогодні виявляє себе у військових діях армії рф в Україні та ставленні російського суспільства до цієї війни; заклик до журналістів та медіаорганізацій до повноцінного і частого вживання слова «рашизм» та похідних від нього у своїх публікаціях та ефірах для поступового органічного його входження до наукового, фахового і розмовного дискурсів.

Крім того, Комітет постійно інформує у соціальних мережах, на сайті Комітету і Парламенту про злочини проти культурної спадщини України, платформи для їхнього документування, останні події та стан справ у сферах, які належать до компетенції Комітету, про можливості щодо отримання гуманітарної допомоги, усиновлення та тимчасового прихистку для дітей, які втратили батьків у зв'язку із воєнною агресією, тощо.

Представники Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики від початку сьомої сесії долучилися до заходів:

- пресконференції на тему: «Стратегічні плани розвитку туристичної галузі України»;
- відеоконференції щодо критеріїв відбору та закупівлі якісної літератури для поповнення бібліотек;
- круглого столу «Допомога постраждалим бібліотекарям та бібліотекам внаслідок повномасштабного вторгнення росії в Україну»;
- спільної наради із Міністерством культури та інформаційної політики України щодо радянських видань та книжок російських видавництв в українських бібліотеках;
- брифінгу на тему «Протидія російській пропаганді» (спікер — голова Комітету Микита Потураєв);

- Всеукраїнського форуму до Дня захисту дітей «Ми діти сильної країни — України!»;
- Всеукраїнської наради «Позашкільна освіта у воєнний та повоєнний час»;
- відкриття фотовиставки «Комунізм = рашизм» у Києві;
- конференції з питань відновлення України в Лугано, Швейцарія;
- круглого столу на тему: «Новий закон про медіа — крок до імплементації рекомендацій Єврокомісії»;
- зустрічі з представниками Львівської обласної ради та Львівської обласної військової адміністрації щодо підтримки ініціатив із вивчення української мови;
- зустрічі з представниками місцевої влади Дніпропетровської області щодо збереження і підтримки закладів культури та ін.

Також народні депутати – члени Комітету брали участь у роботі міжпарламентських делегацій, засіданнях ПАРЄ та ОБСЄ, під час яких наголошували на підтримці у захисті та відновленні української культурної спадщини, протидії російській дезінформації, захисті прав українських дітей тощо.

У процесі підготовки законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дітей у зв'язку з утворенням Державної служби України у справах дітей» (проект Закону за реєстр. № [7087](#)) члени підкомітету у справах сім'ї та дітей провели низку зустрічей, зокрема із Першим заступником голови Верховної Ради України Олександром Корнієнком та з пані Віце-прем'єр-міністром України – Міністром з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Іриною Верещук.

З перших днів воєнного вторгнення РФ в Україну Заступник голови Комітету Павло Сушко та голова підкомітету у справах сім'ї та дітей Тетяна Скрипка виступили одними з ініціаторів та увійшли до Координаційного штабу з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану. Першочерговими завданнями Штабу є координація діяльності центральних та місцевих органів влади з дотримання прав та інтересів дітей під час воєнних дій, забезпечення безпеки життя та здоров'я дітей. За 100 днів діяльності Штабу спільними зусиллями було евакуйовано 272 заклади дитячих заклади. Крім того, заступник голови Комітету Павло Сушко увійшов до Координаційної ради з питань захисту та безпеки дітей (консультативно-дорадчий орган при Президентові України).

З освітньою, просвітницькою метою народний депутат – член Комітету та відомий український історик Володимир В'ятрович із березня 2022 року випускає відеоролики із серії «Вир історії», у яких роз'яснює причини російської агресії, розповідає про боротьбу українців за свою свободу у різні часи, надає аргументацію

вживання тих чи інших термінів щодо сучасних подій російсько-української війни. Частина відео із циклу розміщує, зокрема, Верховна Рада України та Комітет на своїх платформах.

Варто зазначити, що Комітет долучається до громадських та інших заходів і як організатор. Так, 23 лютого за організаційної підтримки Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики відбувся круглий стіл на тему: «Ефективний та незалежний наглядний орган у сфері доступу до публічної інформації та захисту персональних даних». Під час заходу його учасники обговорювали проєкт Закону України «Про Національну комісію з питань захисту персональних даних та доступу до публічної інформації», зокрема положення щодо незалежного наглядового органу у сфері доступу до публічної інформації.

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики став одним з організаторів Всеукраїнського форуму до Дня захисту дітей (1 червня) «Ми діти сильної країни – України!» та Відкритого засідання щодо актуалізації бібліотечних фондів в умовах збройної агресії РФ проти України, яке відбулося 24 червня 2022 року.